

Verhalen blijven vertellen

FRANS HOOGEVEEN

hoofredacteur

‘Ok mensen die weten dat Paro een robot is en geen levend wezen, worden emotioneel door hem geraakt.’ Dat schrijft *Linus Vanlaere* in het eerste artikel van deze nieuwe jaargang van *Denkbeeld*, ‘Wat doen we met Paro? Ethiek en praktijk’. Over deze zeehond – oh nee, het is geen échte zeehond, maar een knuffelrobot! - het volgende verhaal. Enkele jaren geleden nam ik deel aan een workshop over Paro. Een activiteitenbegeleidster en haar manager vertelden er over hun jarenlange positieve ervaringen met het ‘beestje’ in de dementiezorg. De activiteitenbegeleidster was enthousiast aan het woord, de manager droomde met Paro op haar schoot wat weg. Waarschijnlijk had ze het verhaal al vaker horen vertellen. Zij aande de zeehond liefdevol, terwijl haar gedachten overduidelijk mijlenver weg waren. Paro reageerde niet, want hij – of zij? – stond uit. Nadat haar collega had verteld dat Paro kon leren van de ervaringen met een cliënt, kwam er een vraag uit het publiek: ‘Hoe reageert Paro dan als een cliënt ruw met hem omgaat, of hem zelfs agressief bejengt?’ De manager schrok verontwaardigd op uit haar droom. Dat had zij nog nooit meegemaakt, antwoordde ze bits. Haar reactie fascineerde me, want ik zag in haar gedrag, zowel voor als na de vraag, duidelijke tekenen dat zij werkelijk van de robot hield. Ik kon dan ook niet nalaten haar om een demonstratie te vragen. Of ze Paro wilde aanzetten

*Door de
verhaaltvorm
voelt de lezer
ook wat er aan
de hand is*

Frans Hoogveen is hoofdredacteur van *Denkbeeld*; hij is werkzaam als lector Psychogeriatrica aan De Haagse Hogeschool en als psycholoog in de zorg voor mensen met dementie bij Florence in Den Haag.

en hem wilde slaan. Ze weigerde. Dit verhaal bevestigt de stelling van Linus Vanlaere waarmee ik dit stukje begon. Maar het doet naar mijn idee meer dan dat. Door de verhaaltvorm voelt de lezer ook wat er aan de hand is. Misschien voelde ook u wel een lichte verontwaardiging bij mijn ietwat gemene vraag aan de manager. En door dat gevoel aan te spreken, kom je tot een dieper begrip.

Dat zegt ook *Han Diesfeldt* in zijn artikel over de invloed van beeldspraak over dementie in de media: ‘Wie wil weten wat dementie voor echte mensen betekent zal daarvoor naar hun persoonlijke verhaal moeten luisteren. En om dat goed te verstaan kun je beter wat afstand nemen van de frames in het publieke debat.’

Hoogleraar Zorg en Dementie *Anne-Mei The* heeft voor deze benadering in haar vakgroep zelfs een onderzoeksjournalist aangetrokken, zo kunt u lezen in de rubriek ‘In gesprek’: ‘Er zijn onderwerpen die je tot het bot wilt uitzoeken door er onderzoekers op te zetten, maar ook prangende thema’s waarvan ik denk dat je ergens kunt komen door er verhalen over te vertellen.’

Ik ben het hartgrondig met hen eens. In *Denkbeeld*, tijdens ons werk en bij de opleiding van nieuwe professionals in de dementiezorg moeten we verhalen blijven vertellen. Zodat u, ik en anderen beter leren begrijpen wat dementie echt betekent. ♦